

**PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO FONDO
„DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“
2015 M. PUSMETINĖS ATASKAITOS**

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA	4
II. GRYNUJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ	4
III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO	4
IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ	4
V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI	5
VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS	5
GRYNUJŲ AKTYVŲ ATASKAITA	6
GRYNUJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	7
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	8
VI. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS	18
VII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI	18
VIII. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ	18
IX. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĒMS PASISKOLINTAS LĒŠAS	18
X. KITA INFORMACIJA	19
XI. ATSAKINGI ASMENYS	19

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Duomenys apie Pensijų fondą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

Ataskaita parengta už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1d. iki 2015 m. birželio 30 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

4. Duomenys apie depozitoriumą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

II. GRYNUJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

Aiškinamojo rašto 1 pastaba.

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos
Aiškinamojo rašto 2 pastaba.**III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO**

7. Atskaitymai iš pensijų turto

Aiškinamojo rašto 5 pastaba.

8. Mokėjimai tarpininkams

Aiškinamojo rašto 6 pastaba.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.).

Nebuvo

10. pateikti skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų esant dabartiniams atskaitymams dydžiui ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 2 896 EUR, o metinė investicijų grąža – 5 proc.

-
*Skaičiuojant atsižvelgiama į procentinius metinius mokesčių dydžius skaičiuojamus nuo turto (valdymo, depozitoriumo), o sandorių sudarymo ir auditu išlaidos, kurios neturi nustatymo metinio procento, įvertintos procentine dalimi nuo 2015 metų vidutinės grynujų aktyvų vertės. Neįvertinami atskaitymai nuo įmokų.

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

12. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Aiškinamojo rašto 4 pastaba.

13. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai

Nebuvo

14. 11 punkte nurodytu išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika

Nebuvo

15. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Nebuvo

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ (TĘSINYS)

16. Analizé, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją
Aiškinamojo rašto 3 pastaba.
17. Veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusieji didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams
Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRĄŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

18. Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas

-

19. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų grąžos ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų, išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, pateikti to laikotarpio, kuri portfelis buvo valdomas, metinę investicijų grąžą. Prie palyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus.

-

20. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų grąžos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine grąža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis.

-

21. Vidutinė investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis (jei jis pasirinktas) per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų grąža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų grąžos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis).

-

22. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką.

-

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

23. Pensijų fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais sudaro:

- 23.1. grynujų aktyvų ataskaita
- 23.2. grynujų aktyvų pokyčių ataskaita
- 23.3. aiškinamasis raštas

UAB DNB investicijų valdymas

Įmonės kodas 226299280, J. Basanavičiaus g. 26, Vilnius, Lietuva

Papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

GRYNUJŲ AKTYVŲ ATASKAITA

2015 m. birželio 30 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		347 602	1 849
I.	PINIGAI	Error! Reference source not found., 3	6 419	1 849
II.	TERMINUOTIEJI INDÉLIAI		-	-
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		1 900	-
III.1.	Valstybés iždo vekseliai		1 900	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDZIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI		339 283	-
IV.1.	Ne nuosavybés vertybinių popieriai		197 299	-
IV.1.1.	Vyriausybii ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybés vertybinių popieriai		197 299	-
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybés vertybinių popieriai		-	-
IV.2.	Nuosavybés vertybinių popieriai		-	-
IV.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		141 984	-
V.	GAUTINOS SUMOS		-	-
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
V.2.	Kitos gautinos sumos		-	-
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinių turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ISIPAREIGOJIMAI		351	1
I.	Finansinio ir investicinio turto pirkimo įsipareigojimai		-	-
II.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms		-	-
III.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
IV.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokétinos sumos		351	1
V.	Kitos mokétinos sumos ir įsipareigojimai		-	-
C.	GRYNIEJI AKTYVAI	1	347 251	1 848

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

UAB DNB investicijų valdymas

Įmonės kodas 226299280, J. Basanavičiaus g. 26, Vilnius, Lietuva

Papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“**GRYNUJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA**

2015 m. birželio 30 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	1	1 849	-
II.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS PADIDĖJIMAS			-
II.1.	Dalyvių įmokos į fonda	7	364 601	-
II.2.	Iš kitų fondų gautos sumos		199	-
II.3.	Garantinės įmokos		-	-
II.4.	Palūkanų pajamos		-	-
II.5.	Dividendai		-	-
II.6.	Pelnas dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo		840	-
II.7.	Pelnas dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		-	-
II.8.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelnas		-	-
II.9.	Kitas grynuju aktyvų vertės padidėjimas		-	-
	PADIDĖJO IŠ VISO:		365 639	-
III.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS SUMAŽĖJIMAS		-	-
III.1.	Išmokos fondo dalyviams		-	-
III.2.	Išmokos kitiems fondams		8 499	-
III.3.	Nuostoliai dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo		10 470	-
III.4.	Nuostoliai dėl užsienio valiutos kursų pokyčio		59	-
III.5.	Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostoliai		-	-
III.6.	Valdymo sąnaudos:		1 209	-
III.6.1.	Atlyginimas valdymo įmonei		1 027	-
III.6.2.	Atlyginimas depozitoriumui		155	-
III.6.3.	Atlyginimas tarpininkams		28	-
III.6.4.	Audito sąnaudos		-	-
III.6.5.	Kitos sąnaudos		-	-
III.7.	Kitas grynuju aktyvų vertės sumažėjimas		-	-
III.8.	Sąnaudų kompensavimas (-)		-	-
III.9.	Pelno paskirstymas		-	-
	SUMAŽĖJO IŠ VISO:		20 238	-
IV.	GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖ ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	1	347 251	-

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendroji dalis

Pensijų fondo pavadinimas:	Papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“	
Pensijų fondo įsteigimo data:	2015 m. lapkričio 20 d.	
Bendrovė:	Pavadinimas: Buveinės adresas: Įmonės kodas: Tel: Elektroninio pašto adresas: Pensijų fondo valdytojas:	UAB DNB investicijų valdymas J. Basanavičiaus g. 26, 03601 Vilnius, Lietuva 226299280 (8-5) 2393 444 investicija@dnb.lt UAB DNB investicijų valdymas
Depozitoriumas:	Depozitoriumo pavadinimas: Buveinės adresas: Įmonės kodas: Tel.:	AB DNB bankas J. Basanavičiaus g. 26, Vilnius, Lietuva 11202970 (8-5) 2393 444
Audito įmonė:	UAB „Ernst & Young Baltic“ Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335 Subačiaus g. 7, Vilnius, Lietuva	
Ataskaitinis laikotarpis:	nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.	

Apskaitos politika

UAB DNB investicijų valdymas (toliau – Bendrovė), tvarkydamas pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais. 2011 metais pradėtas taikiytį 39 verslo apskaitos standartas „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“.

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis veiklos tēstinumo principu ir prielaida, kad Fondas artimiausioje ateityje galės testi savo veiklą.

Tvarkydamas apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Bendrovė vadovaujasi bendruoju apskaitos principu – įmonės principu. Tai reiškia, kad kiekvienas finansines ataskaitas suderantis pensijų ir investicinių fondas laikomas atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansines ataskaitas įtraukiama tik to fondo turtas, įspareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai. Todėl apskaitoje vieno fondo ūkines operacijas registruojamos atskirai nuo kito fondo operacijų. Pensijų ir investiciniams fondams teikiamos atskirios finansinės ataskaitos.

Pensijų ir investicinių fondų metinės finansinės ataskaitos tikrinamos nepriklausomo auditoriaus.

Pensijų ir investicinių fondų metinės ir pusmetinės finansinės ataskaitos viešai skelbiamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvoje įvedus eurą fondų GAV, vieneto vertės skaičiuojamos ir finansinės ataskaitos sudaromos eurais.

Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniai metais.

Šiose finansinėse ataskaitose pateikiami suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančių skaičių suma.

Pagrindiniai Fondo investavimo principai

Pensijų fondo investavimo strategija remiasi prielaida, pagrįsta daugelio Dalyvių ilgalaikiu investavimo horizontu, todėl iki 50 procentų Pensijų fondo grynuųjų aktyvų lėšų gali būti investuojama akcijų rinkose, prisiimant su tuo susijusių riziką, ir siekiant aukštesnio pelningumo ilgu laikotarpiu. Didesnį tikėtiną akcijų rinkų pelningumo svyravimą siekiama atsverti vidutiniškai stabilesnį pelningumą generuojančiomis investicijomis, kaip kad vyriausybėlių perleidžiamaisiais skolos vertybiniais popieriais, kredito istaigų ir kitų bendrovių perleidžiamaisiais skolos vertybiniais popieriais, indėliais ir pan. Investuojant specializacija geografinėje zonoje ar pramonės šakoje nebus taikoma.

Investicijų portfelio struktūra

Pensijų fondo investicijas gali sudaryti:

1. perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenėi prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose Europos Sajungos valstybėje;

2. perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenėi prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose pagal nustatytas taisykles, esančias šalyse, kurios priklauso Ekonominiu bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai¹;

¹Australijos (Australijos VP birža); Čilės (Santjago VP birža); Japonijos (Tokijo VP birža, Osakos VP birža); Jungtinė Amerikos Valstijų (Amerikos akcijų birža (Amex), Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board of Options Exchange, CBOE), Čikagos prekių birža (Chicago Mercantile Exchange, CME), Niujorko akcijų birža (NYSE), National Association of Securities Dealers, Inc. (NASDAQ), Chicago Board of Trade, JAV Vyriausybės vertybinų popierių rinka, organizuota pirminių dilienu ir reguliuojama Niujorko Federalinių rezervų banko; Kanados (Toronto VP birža); Korėjos (Seulo VP birža); Norvegijos (Oslo VP birža); Šveicarijos (Šveicarijos VP birža,

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

3. perleidžiamieji vertybinių popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenėi prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose ne Europos Sąjungos valstybėje, kuri yra nurodyta Pensijų fondo taisyklėse²;

4. išleidžiami nauji perleidžiamieji vertybinių popieriai, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir jeigu bus įtraukta į prekybą ne vėliau kaip per 1 metus nuo išleidimo (jei tokia rinka yra nurodyta 1, 2 ir 3. papunkčiuose);

5. pinigų rinkos priemonės, kurios néra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, tuo atveju jeigu tų priemonių emitentas ir emisija yra reguliuojami siekiant apsaugoti investuotojus ir jų santaupas ir jeigu tos priemonės atitinka LR teisés aktų nustatytus reikalavimus;

6. investiciniai vienetai ir akcijos kolektyvinio investavimo subjektų, atitinkančių LR teisés aktų nustatytus reikalavimus;

7 indėliai ne ilgesniams kaip 12 mėnesių terminui, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir kurie yra kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažesnė kaip Europos Sąjungoje;

8. išvestinės finansinės priemonės, skirtos Pensijų fondo rizikai valdyti;

9. Pensijų turtas gali būti investuojamas rizikos kapitalo rinkose, jeigu subjektas, įskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, per kurį investuojama, atitinka šias sąlygas:

9.1. vykdoma subjekto ir (ar) jo valdytojo priežiūra arba yra įtvirtinti kiti priežiūros institucijai priimtini adekvacią subjekto kontrolę užtikrinantys instrumentai;

9.2. nuostoliai, kuriuos Pensijų fondas gali patirti turėdamas subjekto finansines priemones, yra ne didesni negu už juos sumokėta pinigų suma;

9.3. jeigu subjektas yra prižiūrimas priežiūros institucijos, priežiūros institucija dvišalio susitarimo pagrindu bendradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, kai ši valstybė néra valstybė narė arba Ekonominių bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė.

10. kiti finansiniai instrumentai numatyti teisés aktuose.

Papildomai laikomasi visų esminių įstatymuose ir teisés aktuose nustatytų diversifikavimo ir kitokių investavimo apribojimų. Pensijų fondo investicijų portfelis 6 mėnesius nuo priežiūros institucijos pritarimo Fondo taisyklėms dienos gali neatitikti šiame punkte numatytyų apribojimų.

Pensijų fondas investuos lėšas įvairiomis valiutomis.

Investuojant Pensijų fondo turą yra susiduriamas su įvairiomis finansinėmis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Pensijų fondo veiklai jos bus atitinkamai kontroliuojamos.

Finansinės rizikos valdymo politika

Investuojant Pensijų fondo turą yra susiduriamas su įvairiomis finansinėmis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Fondo veiklai jos atitinkamai kontroliuojamos. Finansinės rizikos, su kuriomis gali būti susiduriamas investuojant Fondo turą:

1. Kredito rizika – rizika patirti nuostolius dėl perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti kredito riziką, dalis Pensijų fondo lėšų bus investuojamos į žemos rizikos perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius;

2. Palūkanų normos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių palūkanų pokyčių, kurie gali turėti įtakos perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių kainoms. Siekiant sumažinti palūkanų normų riziką, formuojant Pensijų fondo turą sudarančius perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių portfelį gali būti atsižvelgiama į Pensijų fondo dalyvių vidutinę sutarties trukmę;

3. Valiutos kurso rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutos kurso pokyčio nacionalinės valiutos atžvilgiu, kuris sulygoja neigiamą turto, laikomo ta užsienio valiuta, pokytį. Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką dalis lėšų bus investuojama nacionaline valiuta bei bazine valiuta, kurios kursas nesvyruoja nacionalinės valiutos atžvilgiu;

4. Akcijų kainos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainų svyravimų. Akcijų kainos rizika mažinama užtikrinant Fondo taisyklėse ir įstatymuose numatytyų diversifikavimo ir kitų apribojimų vykdymą;

Ciuricho VP birža, Ženevos VP birža, Bazelio VP birža; Islandijos (Islandijos VP birža); Izraelio (Tel Avivo VP birža); Meksikos (Meksiko VP birža); Naujosios Zelandijos (Naujosios Zelandijos VP birža); Turkijos, (Stambulo VP birža).

² Buenos Aires vertybinių popierių birža (Argentina), Panamos vertybinių popierių birža (Panama), Rio de Žaneiro vertybinių popierių birža, San Paulo vertybinių popierių birža (Brazilija), Johanesburgo vertybinių popierių birža (Pietų Afrikos Respublika), Honkongo vertybinių popierių birža (Honkongas), Kuala Lumpuro vertybinių popierių birža (Malaizija), Tailando vertybinių popierių birža (Tailandas), Singapūro vertybinių popierių birža (Singapūras), Nacionalinė Indijos vertybinių popierių birža (Indija), Tel Avivo vertybinių popierių birža (Izraelis), Zagrebo vertybinių popierių birža (Kroatija), Bukarešto vertybinių popierių birža (Rumunija), Bulgarijos vertybinių popierių birža (Bulgarija), Maskvos vertybinių popierių birža, Rusijos birža (Rusija), Ukrainos vertybinių popierių birža (Ukraina)

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

5. Rinkos likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius norimu laiku ir už norima kainą, arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investiciją). Siekiant sumažinti rinkos likvidumo riziką bus investuojama tiktais į tuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie kotiruojami pripažintose pasaulio rinkose arba kurių kainą reguliarai skelbia visuotinės informavimo priemonės;

6. Sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, kurie buvo prisiimti sudarant sandorį. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, Valdymo įmonė sudarys sandorius daugiausia su žemos rizikos (investicinio reitingo) kredito įstaigomis ar finansų įstaigomis, o jų nesant, su patikimais partneriais, bespecializuojančiais atitinkamoje srityje;

7. Atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti atitinkamą lėšą ar vertybinių popieriu, nors ta sandorio šalis sandoriu įgytus įsipareigojimus jau yra patenkinusi. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, prekybinėje veikloje daugiausia bus naudojamas mokėjimų agento paslaugomis, arba prekybinė veikla bus vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotiniai pripažinti principai.

Akcijų kainos, palūkanų normų, valiutos kurso, kredito rizikos gali būti valdomos naudojant išvestines finansines priemones: apsikeitimą, ateities, pasirinkimo ir išankstinius sandorius. Akcijų kainos rizika taip pat gali būti valdoma sudarant akcijų indeksų ateities sandorius, jeigu pastebima pakankama atitinkamo akcijų indekso koreliacija su Pensijų fondo investicijų dalimi. 2014 m. ir 2015 m. šiomis priemonėmis nebuvo naudotas.

Pensijų fondo vieneto pokytis yra lyginamas su lyginamuoju indeksu, kuris pasirenkamas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir tvirtinamas Valdymo įmonės valdyboje. Pensijų fondo Dalyvai su lyginamojo indekso sudarymo tvarka gali susipažinti darbo dienomis nuo 8 val. 30 min. iki 15 val. Valdymo įmonės buveinėje J.Basanavičiaus g. 26, Vilniuje, bei AB DNB bankas klientų aptarnavimo padaliniuose. Taip pat interneto svetainėje www.dnb.lt skelbiama: lyginamuju indeksu sudėtys; sudėtinį lyginamajį indeksą sudarančių indeksų svorių pasirinkimo pagrindimas; linjinė diagrama, vaizduojanti perskaičiuotų vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių dinamiką nuo lyginamojo indekso skaiciavimo pradžios.

Grynujų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynujų aktyvų padidėjimas tai:

1. Dalyvių įmokų į fondą straipsnyje parodoma į pensinį fondą gautų kaupiamujų pensijų įmokų suma.
2. Iš kitų fondų gautų sumų straipsnyje parodoma iš pensijų fondų gautos ir gautinos dalyviui prilausantios sumos, kai dalyvis pereina į pensijų fondą iš kitų pensijų fondų.
3. Garantinių įmokų straipsnyje parodoma gautų ir gautinų garantinių įmokų suma, jeigu trečia šalis yra įsipareigojusi garantuoti tam tikrą pajaminguą.
4. Palūkanų pajamų straipsnyje parodomas finansinio turto, kai jis negali būti patikimai įvertintas tikraja verte, palūkanos. Amortizuota savikaina įvertinto finansinio turto palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant apskaičiuotų palūkanų metodą.
5. Dividendų straipsnyje parodomi nuosavybės vertybinių popieriu dividendai (gauti bei paskelbtī).
6. Pelno dėl investicijų vertės pasikeitimą ir pardavimo straipsnyje parodomas pinigų rinkos priemonių, vertybinių popieriu, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės padidėjimo ir jų pardavimo sandorių pelnas, iškaitant ir tikraja verte įvertinto turto vertės pokytį dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.
7. Pelno dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi teigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimą iš naujo įvertinant užsienio valiutą gautinas ir mokėtinės sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
8. Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelno straipsnyje parodomas teigiamas tikrosios vertės pasikeimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turtą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeimas parodomas to laikotarpiu, kada atsiranda, ataskaitoje.
9. Kito grynujų aktyvų vertės padidėjimo straipsnyje parodomas pelnas dėl finansinių įsipareigojimų vertės sumažėjimo, delspinigų pajamos, kitos pajamos ir kituose šios ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės padidėjimas.

Grynujų aktyvų sumažėjimas tai:

1. Išmokų fondo dalyviams straipsnyje parodoma per ataskaitinį laikotarpį iš pensijų fondo sąskaitos sumokėtos ar privalomos mokėti išmokos.
2. Išmokų kitiems fondams straipsnyje parodoma kitiems subjektams sumokėtos ar privalomos sumokėti pensijų fondo dalyviui prilausantios piniginės lėšos, kai dalyvis pereina į kitą pensijų fondą.
3. Nuostolių dėl investicijų vertės pasikeitimą ir pardavimo straipsnyje parodomi pinigų rinkos priemonių, vertybinių popieriu, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės sumažėjimo (nuvertėjimo) ir pardavimo nuostoliai, jeigu tokiai yra. Taip pat įtraukiamas ir tikraja verte įvertintu turto vertės pokytis dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimą. Panaikinus praėjusiai ataskaitinius laikotarpiai pripažintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo ar jų dalį, nuostolių sumažėjimus taip pat parodomas šiame straipsnyje.
4. Nuostolių dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi neigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, dėl finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimą, įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinės sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
5. Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostolių straipsnyje parodomas neigiamas tikrosios vertės pasikeimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turtą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeimas parodomas to laikotarpiu, kada jis atsiranda, ataskaitoje. Kartu su finansiniu turtu ir finansiniu įsipareigojimu, atsirandančiais iš išvestinės finansinės priemonės sandorių, parodomas susijusios ataskaitinio laikotarpio šių sandorių sudarymo išlaidos.

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

6. Valdymo sąnaudų straipsnyje parodos Pensijų fondo ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, nustatytos pensijų fondo taisyklose.

7. Kito grynujų aktyvų vertės sumažėjimo straipsnyje parodos kituose ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas.

8. Sąnaudų kompensavimo straipsnyje parodos sumos, kuriomis mažinamos subjekto ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, tai yra pensijų fondo taisyklose nenumatyti arba nustatyti ribas viršijančios išlaidos, kurias apmoka bendrovė. Kompensavimo sumos ataskaitoje parodos su minuso ženklu.

Atskaitymų valdymo įmonei ir depozitoriumui taisyklos

Mokesčiai išskaičiuojami iš Pensijų turto:

1. mokesčis Valdymo įmonei už Pensijų fondo valdymą;
2. mokesčis Depozitoriumui;
3. mokesčiai ir išlaidos, išskaičiuojamos dalyvavimo Pensijų fonde baigties atveju;
4. kitos išlaidos, dengiamos iš Pensijų turto.

Mokesčis Valdymo įmonei už Pensijų fondo valdymą susideda iš:

1. pradinio Pensijų turto valdymo mokesčio, kuris išskaičiuojamas iš kiekvienos naujai įmokamos pensijų įmokos ir kurio maksimalus dydis yra 1,0 procento nuo pervedamos pensijų įmokos. Tuo atveju, jeigu Dalyvis pereina į Pensijų fondą iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo ar kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo, nuo iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo ar kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo pervedamų Dalyvio piniginį lėšų pradinis valdymo mokesčis neišskaičiuojamas;

2. metinio Pensijų turto valdymo mokesčio, kuris išskaičiuojamas iš Pensijų turto ir kurio maksimalus dydis yra 1,0 procento nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų turto valdymo mokesčis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų turto. Pensijų turto valdymo mokesčis už vieną dieną skaičiuojamas Pensijų turto valdymo mokesčių padalinant iš faktinio metų kalendorinių dienų skaičiaus keturių skaičių po kablelio tikslumu. Jeigu šie atskaitymai per vienerius kalendorinius metus viršija 1,0 procentą nuo Dalyvių Pensijų saskaiteose apskaitytų lėšų vidutinės metinės vertės, Valdymo įmonė iki kitų kalendorinių metų 15 dienos pverda pervaizį į Pensijų fondo saskaitą.

Tikslius pradinio Pensijų turto valdymo ir metinio Pensijų turto valdymo mokesčių dydžius, užtikrinant visiems Dalyviams tapačias sąlygas, nustato Valdymo įmonės valdyba. Pradinio Pensijų turto valdymo mokesčio dydžiai gali būti skirtinti priklausomai nuo pensijų įmokos dydžio. Informacija Dalyviams apie galiojančius valdymo mokesčių dydžius pateikiama tinklapje (www.dnb.lt).

Mokesčis Depozitoriumui yra ne didesnis kaip 0,20 procento nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Depozitorumo mokesčis yra metinis. Jis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų turto ir pervedamas į Depozitoriumo saskaitą. Depozitorumo mokesčis procentais už vieną kalendorinę dieną skaičiuojamas nustatyta Depozitoriumo mokesčių padalinant iš metinio kalendorinių dienų skaičiaus, apvalinant keturių skaičių po kablelio tikslumu. Jeigu Depozitoriumo mokesčis per vienerius kalendorinius metus viršija 0,20 procento nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės, Valdymo įmonė iki kitų kalendorinių metų 15 dienos pverda pervaizį į Pensijų fondo saskaitą.

Mokesčiai ir išlaidos, išskaičiuojamos dalyvavimo Pensijų fonde baigties atveju:

1. Dalyvio perėjimas į kitą Valdymo įmonės valdomą pensijų fondą atliekamas nemokamai, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo;

2. Dalyvio perėjimo į kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą atveju Valdymo įmonė atskaito su Dalyvio perėjimu susijusias išlaidas, kurios negali būti didesnės negu 0,5 procento nuo Dalyvio vardu į kitą pensijų fondą pervedamų piniginį lėšų sumos, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo. Dalyvio perėjimo į kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą išlaidas sudaro faktinės Valdymo įmonės išlaidos, susijusios su Pensijų saskaitos uždarymu ir lėšų pervedimui.

Kitų išlaidų, dengiamų iš Pensijų turto, sąrašas:

1. Pensijų fondo saskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams, sudarančios ne daugiau kaip 1 procentą nuo sudarytų sandorių vertės;

2 išlaidos už bankines paslaugas;

3. Pensijų fondo auditu išlaidos;

4. bendras maksimalus šiame punkte išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 1,5 procento per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės.

Valdymo įmonė iš Pensijų turto nedengia jokių kitų išlaidų bei neišskaičiuoją jokių kitų atskaitymų, išskyrus atvejus, numatyti šiame straipsnyje. Fondo taisyklose numatyti maksimalūs atskaitymų dydžiai negali būti viršijami, tačiau jie gali būti mažesni. Išskaičiuoti atskaitymai tampa Valdymo įmonės nuosavybe.

Investicijų ivertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Pensijų turto vertė nustatoma taip:

1. Fondo investicijų tikroji vertė skaičiuojama pagal Lietuvos Banko (toliau – LB) patvirtintą Grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką bei UAB DNB investicijų valdymas grynujų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika);

2. Aktyvai, denominuoti užsienio valiuta, perskaičiuojami į nacionalinę valiutą, laikantis Lietuvos banko nustatyto tos dienos oficialaus tos valiutos ir nacionalinės valiutos santykio.

3. Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartus.

4. vertybinių popieriai pripažįstomi grynujų aktyvų ataskaitoje ir juo pripažinimas nutraukiamas taikant atsiskaitymo datos apskaitą.

Grynujų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo metodika

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė nustatoma iš Fondo turto rinkos vertės atėmus trumpalaikius ir ilgalaikius finansinius įsipareigojimus. Praėjusios darbo dienos apskaičiuota Pensijų fondo grynujų aktyvų vertė iki kitos darbo dienos 12.00 val. paskelbiama tinklalapyje www.dnb.lt.

Apskaičiuojant grynujų aktyvų vertę priemonių, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma taip:

Apskaičiuojant GAV, grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose vertinamos pagal nominalią vertę.

Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotas savikainos vertę.

Naujai išleidžiami vertybiniai popieriai apskaitomi pagal jų nustatyta platimino kainą atitinkamą Vertinimo dieną.

Apskaičiuojant Pensijų fondų ir Investicinių fondų GAV, skolos vertybiniai popieriai, ištraukti iš reguliuojamų rinkų ar daugiašalių prekybos rinkų, kurios atitinka fondo Sudarymo dokumentus, sąrašus, vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazés Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama imama informacinės duomenų bazés Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina. Jei BGN, BVAL kainos nėra skelbiamos, skolos vertybiniai popieriai vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazés - Bloomberg uždarymo kainą (Frankfurto biržą).

Skolos vertybiniai popieriai, ištraukti iš NASDAQ OMX Baltic biržos prekybos sąrašus, vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazés Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama imama informacinės duomenų bazés Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina. Jei BGN, BVAL kainos nėra skelbiamos, skolos vertybiniai popieriai vertinami pagal paskutinę žinomą vidutinę trijų bankų vidutinių kainų kainą, gautą iki 14.00 val., pirkimo ir pardavimo kainas viešai skelbia AB DNB bankas, AB bankas "Swedbank", AB SEB bankas. Jeigu kuris nors vienas ar keli bankai neskelbia kurio nors vertybinių popieriaus pirkimo ir pardavimo kainos, tai vidutinė kaina renkama iš likusių bankų vidutinių kainų.

Jei per paskutinią prekybos sesiją priemonė nebuvo kotiruojama, tikroji vertė nustatoma pagal paskutinę žinomą, tačiau ne daugiau kaip prieš 30 dienų buvusią vidutinę rinkos kainą ar uždarymo kainą, jei nuo paskutinės prekybos dienos neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina yra reikšmingai mažesnė ar didesnė nei paskutinė žinoma kaina.

Skolos vertybinių popieriai, ištraukti iš NASDAQ OMX Baltic biržos prekybos sąrašus, vertinami pagal Vertinimo dieną biržos paskelbtą to popieriaus uždarymo kainą.

Nuosavybės vertybinių popieriai, ištraukti iš kitų šalių reguliuojamų rinkų ar daugiašalių prekybos sistemų, kurios atitinka fondo Sudarymo dokumentus, sąrašus, vertinami pagal Vertinimo dieną biržos paskelbtą to popieriaus uždarymo kainą.

Apskaičiuojant GAV, dividendų pajamas pripažįstamas tada, kai yra patvirtintos ir žinomas akcininkų teisės gauti pinigus. Jei nėra galimybės sužinoti apie patvirtintus mokėti Kolektyvinio investavimo subjekto mokamus dividendus, jie pajamomis pripažįstami dividendų gavimo dieną.

Jei priemonė nebuvo kotiruojama daugiau nei 30 dienų iki vertinimo dienos arba buvo kotiruojama rečiau, jos vertė nustatoma taip, kaip priemonių, kuriomis reguliuojamose rinkose ar daugiašalėse prekybos sistemoje neprekiaujama.

Apskaičiuojant Pensijų fondų ir Investicinių fondų GAV, priemonės, kuriomis reguliuojamose rinkose ar daugiašalėse prekybos sistemoje neprekiaujama, vertinamos taip:

Nuosavybės vertybinių popieriai:

a) pagal neprilausomo verslo vertintojo, turinčio teisę verstis tokia veikla, įvertinimą, jei nuo vertinimo praėjo ne daugiau kaip vieneri metai ir jei po įvertinimo neįvyko įvykių, dėl kurių dabartinė rinkos kaina gali būti reikšmingai mažesnė ar didesnė nei nustatyta vertintojo;

b) jei (a) papunktyje numatytas vertinimas neatliktas ar netenkinamos minėto papunkčio sąlygos, vertinama palyginamuju daugiklių metodu, jeigu rinkoje yra tokų nuosavybės vertybinių popieriai, su kuriais galima atlkti palyginimą.

Skolos vertybinių popieriai ir pinigų rinkos priemonės:

a) priemonės, turinčios ilgesnį kaip vienerių metų išpirkimo terminą, vertinamos pagal šią formulę:

$$K = \sum_{i=1}^n \frac{S_i}{\left(1 + \frac{Y}{100}\right)^H},$$

kur:

K – visa priemonės vertė (skaičiuojama nominaliosios vertės šimtui valiutos vienetų);

S_i – i-asis pinigų srautas priemonės nominaliosios vertės šimtui valiutos vienetų (atkarpos išmoka arba išpirkimo metu mokama suma);

Y – priemonės pelningumas (procents), įvertintas pagal rinkos duomenis;

H – atkarpos išmokų skaičius per metus (jei priemonė neturi atkarpu, laikoma, kad šis skaičius sutampa su įprastiniu kitų priemonių atkarpos išmokų skaičiumi);

n – iki priemonės išpirkimo dienos likusių atkarpos išmokų skaičius (jei priemonė neturi atkarpu, – sąlygiškas atkarpos išmokų skaičius);

P_i – atkarpos periodų skaičius nuo GAV skaičiavimo dienos iki i-ojo pinigų srauto mokėjimo dienos (gali būti trumpmena). Jeigu priemonė turi nestandardinių atkarpos periodų, skaičiuojama, kiek būtų atkarpos periodų, jeigu visi periodai būtų standartiniai.

b) priemonės, turinčios ne ilgesnį kaip vienerių metų išpirkimo terminą, vertinamos pagal šią formulę:

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

$$K = \sum_{i=1}^n \frac{S_i}{1 + \frac{Y}{100} \times \frac{d_i}{360}},$$

kur:

K – visa priemonės vertė (skaiciuojama nominaliosios vertės šimtui valiutos vienetų);

S_i – i-asis pinigų srautas priemonės nominaliosios vertės šimtui valiutos vienetų (atkarpos išmoka arba išpirkimo metu mokama suma);

Y – priemonės pelningumas (procentais), įvertintas pagal rinkos duomenis;

n – iki priemonės išpirkimo dienos likusių atkarpos išmokų skaičius (jei priemonės neturi atkarpu, - sąlygiškas atkarpos išmokų skaičius);

d_i – dienų skaičius nuo GAV skaičiavimo dienos iki išpirkimo dienos (atkarpos mokėjimo dienos);

c) kitais atvejais, jei taip gaunamas tikslėsnis šių priemonių vertinimas nei pagal (a) ir (b) punktus:

vertinami pagal viešai paskelbtą informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Generic Pricing (BGN) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina néra skelbiama imama informacinės duomenų bazės Bloomberg - Bloomberg Evaluated Pricing (BVAL) skelbiama vidutinė (Mid) kaina.

Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;

Pinigų rinkos priemonės, kurių išpirkimo terminas arba iki jo likęs laikas ne ilgesnis kaip 367 dienos arba kurių pajamingesumas reguliarai tikslinamas pagal pinigų rinkos sąlygas ne rečiau kaip kartą per 367 dienas, arba kurių rizika, išskaitant kredito ir palūkanų normos rizikas, yra labai panaši į riziką finansinių priemonių, kurių išpirkimo terminas ir pajamingesumas atitinka anksčiau nurodytus požymius, gali būti vertinamos amortizuotos savikainos metodu.

Reguliuojamų rinkų ir daugiašalių prekybos sistemų, kurių duomenys, skaiciuojant GAV, yra prioritetiniai nustatant priemonių, kuriomis prekiaujama šiose rinkose, vertę, sąrašas:

NASDAQ OMX Baltic birža, Liuksemburgo vertybinių popierių birža, Vokietijos vertybinių popierių birža (XETRA), Ireland (ID), Euronext Paris (FP), Euronext Amsterdam, US Composite (US), NYSE (UN), European Composite (EU), Germany (GR), Londono vertybinių popierių birža (Didžioji Britanija), Frankfurto vertybinių popierių birža (Vokietija), Stockholm (SS), Helsinki (FH), MICEX Russia (RM), Singapore (SP), Composite for Switzerland (SW).

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

I Fondo sąskaitą pervestos dalyviui priklausančios piniginės lėšos (pensijų įmokos, iš kito Bendrovės pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervestos dalyvio lėšos) konvertuoamos į apskaitos vienetus. Dalyvio dalis pensijų fondo turte nustatoma pagal dalyvio sąskaitoje įrašytų apskaitos vienetu skaičių.

Už pervestas lėšas dalyviui apskaičiuojamų apskaitos vienetu skaičius nustatomas pagal formulę:

$$AVS = \frac{PPL - A}{AVV}$$

AVS – apskaitos vienetu skaičius;

PPL – į dalyvio sąskaitą pervestos piniginės lėšos;

A – Taisyklių nustatyti atskaitymai;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka.

Apskaitos vienetu skaičius apvalinamas pagal matematines taisykles iki 4 skaičių po kablelio.

Apskaitos vienetai į pinigines lėšas konvertuoami piniginių lėšų pervedimo dienos apskaitos vieneto verte. Pervedamų piniginių lėšų suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$PPLS = (AVS * AVV) - PA$$

PPLS – pervedamų piniginių lėšų suma;

AVS – apskaitos vienetu skaičius;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka;

PA – Taisyklių nustatyti atskaitymai.

Pensijų sąskaitą tvarko Bendrovė elektroniniu būdu, užtikrendama Pensijų sąskaitoje esančios informacijos apsaugą ir konfidencialumą.

Pervestos į Pensijų fondo sąskaitą Dalyviui priklausančios lėšos į Apskaitos vienetus konvertuoamos pinigu į Pensijų sąskaitą užskaitymo dienos Apskaitos vieneto verte, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po piniginių lėšų gavimo.

Bendrovė uždaro Dalyvio Pensijų sąskaitą pasibaigus Dalyvio dalyvavimui Pensijų fonde ir išmokėjus sukauptas lėšas Fondo taisyklių nustatyta tvarka.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje (2014 12 31)	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2015 06 30)	Prieš metus (2014 06 30)	Prieš dvejus metus (2013 06 30)
Grynujų aktyvų vertė, EUR	1 849	347 251	-	-
Pensijų fondo vieneto vertė, EUR	0,2893	0,2855	-	-
Pensijų fondo vienetų skaičius	6 390	1 216 388	-	-

2. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis 2015 m. I pusmetis		Ataskaitinis laikotarpis 2014 m. I pusmetis	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	1 239 321	364 800	-	-
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	29 323	8 499	-	-
Skirtumas	1 209 998	356 301	-	-

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

1. Investicijų portfelio sudėtis

2015 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra nominali vertė, EUR	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklapio adresas)	KIS tipas	Išpirkimo / konvertavimo data / terminas	Dalis GA , %
2	Ne nuosavybės vertybinių popieriai													
2.2	Ne nuosavybės vertybinių popieriai, itraukti i Papildomai ar ji atitinkanti prekybos sąrašą													
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000605115	EUR	1 400 000		14 000	15 326	15 317	0.13			2016.10.20	4.41
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000605149	EUR	3 400 000		34 000	36 759	37 040	0.42			2018.10.31	10.67
-	Lietuvos Respublika	LT	LT0000600173	EUR	190 000		1 900	1 999	1 900	0.10			2015.09.30	0.55
	Iš viso:				4 990 000		49 900	54 085	54 256					15.62
2.3	Ne nuosavybės vertybinių popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose													
-	Airijos respublika	IE	IE00B8DLLB38	EUR	500 000		5 000	5 803	5 806	0.14			2017.10.18	1.67
-	Austrijos Respublika	AT	AT0000A001X2	EUR	20		20 000	24 883	24 275	0.45			2021.09.15	6.99
-	Belgijos Karalystė	BE	BE0000321308	EUR	2 000 000		20 000	25 894	25 213	0.52			2021.09.28	7.26
-	Latvijos Respublika	LV	LV0000560068	EUR	36		36 000	36 132	35 974	0.32			2018.01.23	10.36
-	Lenkijos Respublika	PL	XSO498285351	EUR	7		7 000	7 763	7 494	0.23			2017.03.29	2.16
-	Lietuvos Respublika	LT	XSO212170939	EUR	14		14 000	14 518	14 517	0.06			2016.02.10	4.18
-	Lietuvos Respublika	LT	XSO327304001	EUR	6		6 000	7 113	6 834	0.22			2018.02.07	1.97
-	Prancūzijos Respublika	FR	FR0010949651	EUR	22 000		22 000	25 296	24 831	0.37			2020.10.25	7.15
	Iš viso:				2 522 083		130 000	147 403	144 943					41.74
	Iš viso ne nuosavybės vertybinių popieriai:				7 512 083		179 900	201 488	199 199					57.36
3	Kolektyvinio investavimo subjektais													
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektu (KIS) vienetai													
-	Bluebay Invest Grade Euro Aggregate Bond Fund	LU	LU0549545142	EUR	26	BlueBay Asset Management PLC		3 937	3 808		www.bluebayinvest.com	KIS 1		1.10
-	Bond Fund Inst Acc EUR	LU	IE0004931386	EUR	145	PIMCO Global Advisors (Ireland)		3 335	3 226		www.pimco.com	KIS 1		0.93
-	COMSTAGE ETF NASDAQ 100	LU	LU0378449770	EUR	191	Commerz Derivatives Funds Solutions		8 100	7 737		www2.comstage.commer zbank.com	KIS 3		2.23
-	DB X - Trackers DAX ETF (DR)	LU	LU0274211480	EUR	63	Db x-trackers		7 272	6 790		www.dbxtrackers.com	KIS 3		1.96
-	DNB Fund - Global SRI-A	LU	LU1047850000	EUR	95	DNB asset Management SA		11 247	11 707		www.dnb.no/lu	KIS 3		3.37
-	DNB-GLB Emerging MKTS SRI Fund	LU	LU0090738252	USD	4 192	DNB Asset Management		9 857	9 716		www.dnb.no/lu	KIS 3		2.80
-	Fidelity Global Health Care Fund	LU	LU0114720955	EUR	255	Fidelity (FIL lux S.A)		10 800	10 215		www.fidelity-international.com	KIS 3		2.94
-	ING (L) - Invest Sustainable Equity Fund	LU	LU0191250769	EUR	44	ING Investment Management		13 025	13 512		www.ingim.com	KIS 3		3.89
-	MGI DAM Multi Manager Global Equity FUND	IE	IE00B6Z5SN00	USD	30	Mercer Global Investments Mgmt		4 168	4 291		www.mercer.com	KIS 3		1.24

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FIAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	34	Natixis Global Asset Management		7 860	7 494		http://ga.natixis.com/global	KIS 3		2.16
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	98	Nordea Investment Funds SA		10 031	9 642		www.nordea.lu	KIS 3		2.78
-	Nordea-1 Global Portfolio Fund BP EUR	LU	LU0476541221	EUR	725	Nordea Investment Funds SA		14 500	13 738		www.nordea.lu	KIS 3		3.96
-	Pioneer Fds European Eq Value I EUR ND	LU	LU0313648254	EUR	4	Pioneer Asset Management		6 669	7 013		www.pioneerinvestments.com	KIS 3		2.02
-	Pioneer Funds - Global Select H EUR ND	LU	LU0271652900	EUR	9	Pioneer Asset Management S.A.		14 400	13 457		www.pioneerinvestments.com	KIS 3		3.88
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	33	Robeco Institutional Asset Mgmt BV		10 800	9 692		www.robeco.com	KIS 3		2.79
-	Schroder ISF Emerg Asia A EUR Acc Fund	LU	LU0248173857	EUR	357	Schroder Investment Management S.A.		11 000	9 946		www.schroders.lu	KIS 3		2.86
Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				6 304			147 002	141 984						40.89
7	Pinigai													
-	AB DNB bankas	LT		EUR				6 419						1.85
	Iš viso:							6 419						1.85
9	Iš viso pinigu:							6 419						1.85
9	IŠ VISO:							347 602						100

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIJA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

Po labai optimistinio 2015 m. I ketvirčio, kai daugelio šalių akciju indeksų kilo po paskelbtos ECB kiekybinio skatinimo bei kitų centrinių bankų ekspansinės politikos laikymosi, II ketvirtyste rinkose išivyravo korekcinės nuotaikos. Išsivysčiusių valstybių MSCI World indeksas sumenko 3 proc., skaičiuojant eurais, o besivystančių MSCI Emerging Markets smuktelėjo 1,5 proc. (irgi skaičiuojant eurais), nors balandžio buvo pakilęs virš 10 proc. Daugiausiai nervingumo investuotojams įnešė nesibaigianti Graikijos skolos istoriją ir vienas po kito be rezultatų baigėsis susitikimas tarp šios šalies atstovų ir kreditorų. Ketvirtis baigėsi su trenksmu: korekcija išivyravo tiek akcijų, tiek obligacijų, tiek žaliavų rinkose, o svyruvimai išaugo reikšmingai.

Pagrindiniu antrojo 2015 m. ketvirčio įvykiu drąsiai galima laikyti galimą Graikijos pasitraukimą iš Eurozonos. Kreditoriams jau 5 mėnesius nepavyksta susitarti su naujai išrinkta Graikijos valdžia. Natūralu, kad obligacijų kainos atspindi derybų eigą. Iš kitos pusės ECB lyg ir pasiryžęs iki galo vykdyti numatytas Eurozonos ekonomikos skatinimo priemones.

JAV ekonomika siunčia prieštarungus signalus. Taip ir lieka neaišku kada FED pradės palūkanų didinimo cikla, tačiau kol kas susilaiko.

3. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal valiutas:				
LTL	-	-	1 849	100
EUR	326 102	93.91	-	-
USD	21 500	6.19	-	-
Iš viso:	347 602	100	1 849	100
Pagal geografinę zoną:				
Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	-	-	-
Kitos Europos Sąjungos valstybės	265 577	76.48	-	-
Japonija	-	-	-	-
Lietuva	82 025	23.62	1 849	100
Kitos šalys	-	-	-	-
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	-	-	-
Iš viso:	347 602	100	1 849	100
Pagal investavimo objektus:				
Kolektyvinio investavimo subjektai	141 984	40.89	-	-
Vyriausybų VP	199 199	57.36	-	-
Pinigai ir terminuotieji indėliai	6 419	1.85	1 849	100
Iš viso:	347 602	100	1 849	100

4. Atskaitymai iš Pensijų fondo turto

Atskaitymai	Atskaitymu dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynujų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą :	1%	1‰	1 027	0.49
nekintamas dydis	1‰	1%	1 027	0.49
sékmės mokestis	-	-	-	-
depozitoriumui	0,20%	0,15%	155	0.07
Už sandorių sudarymą	***	***	28	0.01
Už auditą	***	***	-	-
Kitos veiklos išlaidos	***	***	-	-
Išlaidu, iskaičiuojamų į BIK, suma*			-	
BIK % nuo GAV *			-	
Visų išlaidų suma			1 209	0.58
Salyginis BIK ir (arba) tikėtinas salyginis BIK ****			-	
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**			-	

*Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynujų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų grąžą. Pažymėtina, kad skaičiuojant BIK į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

**Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

***Išlaidos, dengiamos iš Pensijų fondo turto, tai išlaidos už bankines paslaugas, Pensijų fondo audito išlaidos ir sandorių sudarymo išlaidos bendras maksimalus išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 1,5 procento per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų fondo sąskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams, sudarančios ne daugiau kaip 1 procentą nuo sudarytų sandorių vertės, bet ne mažiau kaip 25 Lt nuo kiekvieno sandorio.

Pensijų fondas „DNB PAPILDOMA DARBUOTOJO PENSIA 50“

2015 m. pusmetinės ataskaitos
(eurais, jei nenurodyta kitaip)

**** Kai daugiau kaip 10 proc. grynuų aktyvų investuota į kitus kolektyvinio investavimo subjektus, apskaičiuojamas sąlyginis BIK ir (arba) tikėtinis sąlyginis BIK, atitinkantis tokią investicijų dalį.

5. Mokėjimai tarpininkams

Per ataskaitinį laikotarpį (nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.) AB DNB banko Rinkų departamentui sumokėta 28 EUR už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose.

9. Gautos ir išmokėtos lėšos

		Finansiniai metai
Bendra gautų lėšų suma		364 800
Periodinės įmokos į pensiju fondą	iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	-
	paties dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo atveju)	10 978
	darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo atveju)	353 623
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigai		-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	199
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	-
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinj ir gautų lėšų sumą), iš viso		-

		Finansiniai metai
Bendra išmokėtų lėšų suma		8 499
Pensijų išmokos	vienkartinės išmokos dalyviams	-
	periodinės išmokos dalyviams	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-
Iš kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	8 499
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	-
Išstojuusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		-
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		-
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinj ir išmokėtų lėšų sumą), iš viso		-

VI. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

24. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius

-

25. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusiu dalyvių skaičius

-

26. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusiu dalyvių skaičius

-

27. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

-

VII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

28. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos

Aiškinamojo rašto 7 pastaba.

29. Išmokėtos lėšos

Aiškinamojo rašto 7 pastaba.

VIII. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVA

30. Jei pensijų fondo taisyklėse yra įspareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodomas garantuojamą pajamingumo dydis ir kita svarbi informacija

-

IX. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

31. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

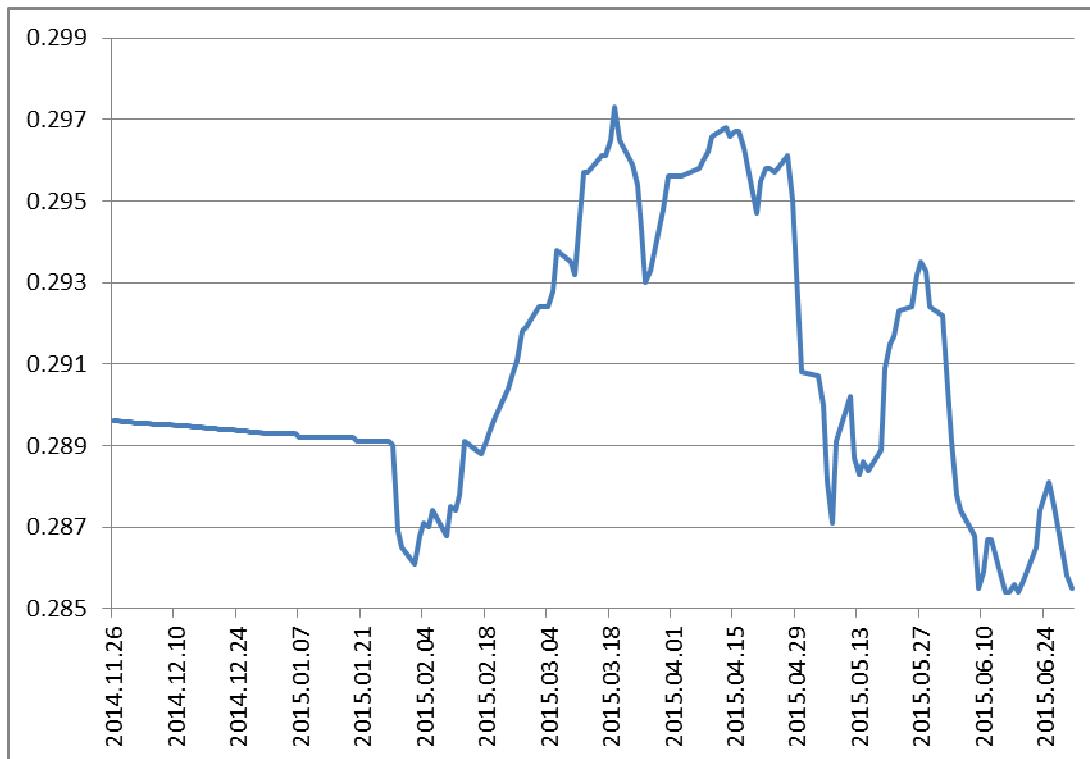
Pensijų fondo reikmėms nebuvo skolintasi.

X. KITA INFORMACIJA

32. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

Pateikiame pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimą nuo fondo įsteigimo iki 2015 m. birželio 30 d.

Pensijų fondo apskaitos vieneto vertės kitimas 2014 11 26 - 2015 06 30

XI. ATSAKINGI ASMENYS

33. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą
Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamas.

34. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietai (jeigu ataskaitą rengę asmenys néra bendrovės darbuotojai).

-

35. Bendrovės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir néra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Žemiau pasirašę atsakingi asmenys patvirtina, kad ataskaitoje pateikta informacija atitinka tikrovę ir kad néra nutylėtų faktų, galinčių turėti esminės įtakos pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Generalinis direktorius

Šarūnas Ruzgys

(parašas)

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

36. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

36.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodyti vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus)

Generalinis direktorius	Šarūnas Ruzgys	Tel: (8-5) 2393 444 Sarunas.Ruzgys@dnb.lt
Vyriausioji finansininkė	Dalia Markūnienė	Tel: (8-5) 2393 444 Dalia.Markuniene@dnb.lt

36.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamas.